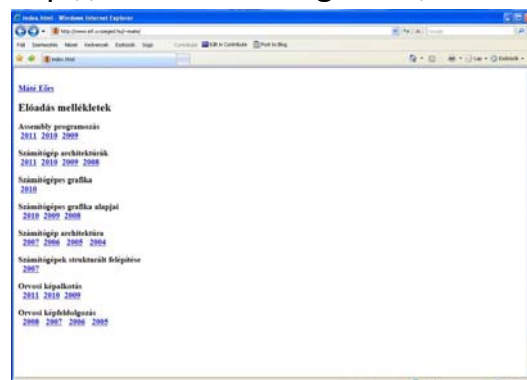

<http://www.inf.u-szeged.hu/~mate/>

<http://www.inf.u-szeged.hu/~mate/>

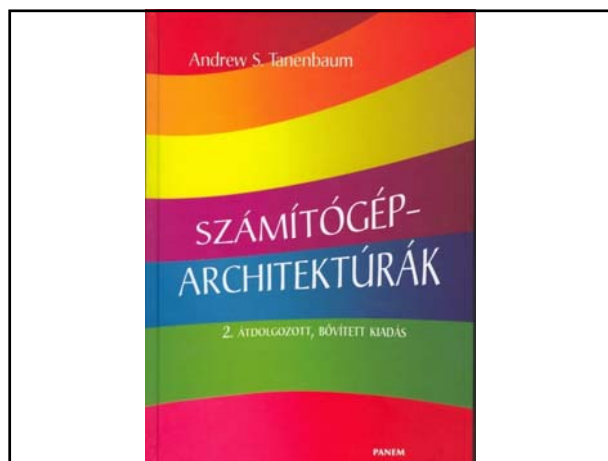
Dr. Máté Eörs
docens

Képfeldolgozás és Számítógépes Grafika Tanszék

Árpád tér 2. II. em. 213
6196, 54-6196
(6396, 54-6396)

<http://www.inf.u-szeged.hu/~mate>

mate@inf.u-szeged.hu

Császármorzsa

Máté: Architektúrák

1. előadás

5

Császármorzsa

Keverj össze 25 dkg grízt 1 mokkás kanál sóval,
4 evőkanál cukorral és egy csomag vaníliás
cukorral!

Adj hozzá két evőkanál olajat és két tojást, jól
dolgozd el!

Folyamatos keverés közben adj hozzá apránként fél
liter tejet!

Adj hozzá egy bögre előre beáztatott mazsoltát!
Süssd ki 3 evőkanál olajon!

**Ez egy program.
De ki tudja végrehajtani?**

Máté: Architektúrák

1. előadás

6

A **digitális számítógép** olyan gép, amely a neki szóló **utasítások** alapján az emberek számára problémákat old meg.

Azt az utasítássorozatot, amely leírja, hogyan oldjunk meg egy feladatot, **programnak** nevezzük.

A legtöbb gépi utasítás ritkán bonyolultabb mint:

- Adj össze két számot!
- Ellenőrizd egy számot, vajon nulla-e!
- Egy adatot másolj a számítógép memóriájában egyik helyről a másikra!

Máté: Architektúrák

1. előadás

7

Egy számítógép utasításainak együttese egy olyan nyelvet alkot, amelyen az ember a számítógéppel képes kommunikálni.

Az ilyen nyelvet **gépi nyelv**nek nevezzük.

Egyszerűbb gépi nyelv

Egyszerűbb elektronika

Olcsóbb gép

Az ember számára nehézkes

Máté: Architektúrák

1. előadás

8

Legyen L_0 a gépi nyelv, és L_1 az ember számára egy kényelmesebb nyelv.

Hogy hajtható végre az L_1 nyelven írt program?

Kellene olyan gép, amelynek gépi nyelve az L_1 nyelv.

Más megoldás:

Fordítás és értelmezés

Máté: Architektúrák

1. előadás

9

Fordítás: Először az L_1 nyelvű program minden utasítását helyettesítjük az L_0 nyelv utasításainak egy vele ekvivalens sorozatával. Az így nyert program teljes egészében az L_0 utasításaiból áll. Ezután az eredeti L_1 nyelvű program helyett a számítógép ezt az L_0 nyelvű programot hajtja végre.

Értelmezés: Az L_1 nyelvű program következő utasítását elemezzük, és a vele ekvivalens L_0 nyelvű utasítássorozatot azonnal végrehajtatjuk a számítógéppel.

Máté: Architektúrák

1. előadás

10

A fordítás és az értelmezés is elvégezhető az L_0 nyelvű számítógéppel.

Olyan, mintha lenne olyan gépünk, amely végre tudja hajtani az L_1 nyelven írt programot: **virtuális gép**.

A gépi és az ember számára kényelmes nyelv között oly nagy az eltérés, hogy annak áthidalásához nyelvek és virtuális számítógépek hierarchiája alakult ki.

Strukturált számítógép-felépítés

Máté: Architektúrák

1. előadás

11

n. szint L_n nyelv, M_n virtuális gép

Az L_n nyelvű programokat vagy egy alsóbb szinten futó értelmező hajtja végre, vagy egy alsóbb szinten futó fordítóprogram fordítja alsóbb szintre

n-1. szint L_{n-1} nyelv, M_{n-1} virtuális gép

...

0. szint L_0 nyelv, M_0 valódi gép

Végrehajta az L_0 szintű programot.

1.1. ábra

Máté: Architektúrák

1. előadás

12

Számítógép architektúra (architecture) Strukturált felépítés

Számítógép architektúra (a felhasználónak látszó gép – általában virtuális gép):
adattípusok, utasítások, szolgáltatások összessége.

Számítógép-felépítés (organization): a közvetlenül nem szükséges részekkel is foglalkozik.

Számítógép – utasítás rendszer – programozás:
gépi nyelv (kód).

Bonyolultabb nyelvek: fordítás vagy értelmezés.

Máté: Architektúrák

1. előadás

13

Gépi, nyelvi szintek (1.2. ábra)

5. **Probléma orientált nyelv szintje**
fordítás (fordító program)
4. **Assembly nyelv szintje**
fordítás (assembler)
3. **Operációs rendszer szintje**
részben értelmezés (operációs rendszer)
2. **Gépi utasítás szintje**
ha van mikroprogram, akkor értelmezés
1. **Mikroarchitektúra szintje**
hardver
0. **Digitális logika szintje**

Máté: Architektúrák

1. előadás

14

Gépi, nyelvi szintek (1.2. ábra)

0: **digitális logika** szintje: kapu (gate): **AND, OR, ...**
→ 1 bites, → több bites, memória, regiszter, ...

1: **mikroarchitektúra** szintje: mikroutasítások, mikroprogram
Nem minden gépen létezik, de a gépi utasítások végrehajtását gyakran mikroprogram végzi, ekkor ez a szint **értelmezi** a 2. szintet.
Pl. a szorzást összeadásra és léptetésre vezeti vissza.

- Regiszterek,
- Aritmetikai-logikai egység - **ALU**,
- Adatfolyam - **adatút**

2: **gépi utasítás** szintje (tényleges gépi utasítások):
itt dől el a kompatibilitás kérdése.

Máté: Architektúrák

1. előadás

15

3: **operációs rendszer** szintje: speciális kiegészítők (memóriakezelés, párhuzamos futtatás, ...).
Általában **értelmezés**. A szint utasításait

- az operációs rendszer
- vagy közvetlenül a 2. szint hajtja végre

Az eddigi szintek programjai hosszú számsorozatok (természetesen ma már szimbolikusan készülnek)
----- Eddig: rendszerprogramozók területe -----

4: **assembly nyelv** szintje, szimbolikus leírás

5: **probléma orientált nyelv** szintje: pascal, C, C++, ... , adatbázis kezelők, ...

Ezek tényleges nyelvek, fordítás

Máté: Architektúrák

1. előadás

16

Gépi utasítás szintje

Az utasítások a memóriában vannak tárolva.

addr) **command dest, source1, source2, next**

addr: az utasítás címe a memóriában

command (utasítás): az utasítás kódja

dest (cél): itt képződik az eredmény

source1 (forrás1): a művelet 1. operandusa

source2 (forrás2): a művelet 2. operandusa

next: a következő végrehajtandó utasítás címe. Ez legtöbbször az utasítás utáni első rekesz címe, ezért általában nem kell megadni (**implicit operandus**), csak akkor, ha más utasítással folytatódik a program (ugró utasítás).

Máté: Architektúrák

1. előadás

17

cím) **add dest, source1, source2**

hatására **dest** fölveszi a **source1 + source2** értéket.
Ilyenkor természetesen elvész **dest** régi értéke.

További implicit operandusok:

Sokszor egyszerűsítik az utasításokat, pl.:

cím) **add op1, op2**

hatására **op1** fölveszi az **op1 + op2** értéket.

További egyszerűsítés:

cím) **add op**

hatására **A** fölveszi az **A + op** értéket, ahol **A** egy kitüntetett regiszter (**accumulator**).

Máté: Architektúrák

1. előadás

18

Hardver, szoftver fejlődése

Többszintű gépek kialakulása.

- Kezdetben két szint:
 - digitális logika,
 - utasítások.
- Mikroprogram (hardver bővítése programozással): Wilkes, 1951. Gyorsan elterjedt. Csúcs: hatvanas, hetvenes évek; nagyon sok új utasítás (*, /, ..., ciklusszervezés, megszakítások) - később ezek az utasítások hardverrel is megvalósíthatókká váltak, és úgy gyorsabbak lettek.

Folyamatosan változó határok.

Máté: Architektúrák

1. előadás

19

Operációs rendszerek

A hatvanas években készültek először:

- supervisor, rendszerhívások,
- köteget (batch) feldolgozás,
- közvetlen telefonos összeköttetés, remote terminálok, időosztás (timesharing).

Máté: Architektúrák

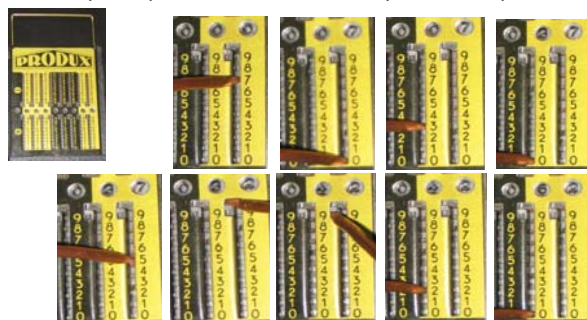
1. előadás

20

Történelmi áttekintés (1.4. ábra)

0. generáció: Mechanikus gépek

- Pascal (1642): összeadás, kivonás ($37+25=62$)

Máté: Architektúrák

1. előadás

21

Elektronikus zsebszámológép

$$37 + 25 = 62$$

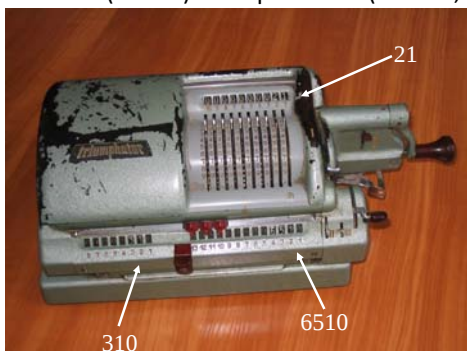
Hova lett a 37?

Máté: Architektúrák

1. előadás

22

- Leibniz (~1700): 4 alpművelet (szorzás, osztás is)

$$21 \cdot 310 = 6510$$

triumphator

Máté: Architektúrák

1. előadás

23

- Babbage (1834): differentia gép (csak egy programja volt) – különböző táblázatok készítésére volt alkalmas. Összeadás, kivonás. Kiírás fémlemezre (nyomtatás a fémlemezről).

Máté: Architektúrák

1. előadás

24

A differenciagép egy része,
a Babbage műhelyében talált darabokból rakták össze

Máté: Architektúrák

1. előadás

25

Máté: Architektúrák

1. előadás

26

Máté: Architektúrák

1. előadás

27

Máté: Architektúrák

1. előadás

28

Ada Augusta Lovelace

Máté: Architektúrák

1. előadás

29

Máté: Architektúrák

1. előadás

30

- Babbage: analitikus gép (nem készült el). Programozható: utasítások lyukkártyáról Ada Augusta Lovelace.

Egységek:

- memória (1000 db 50 jegyű szám),
- malom (+, -, *, /),
- input (lyukkártya),
- output.

Máté: Architektúrák

1. előadás

31

- Zuse, 1936: elektromágneses relék használata.
- Aiken (1944): Babbage nyomán: jelfogós gépet készített (Mark I, később Mark II)

Máté: Architektúrák

1. előadás

32

1. generáció: elektroncső (1945-1955).

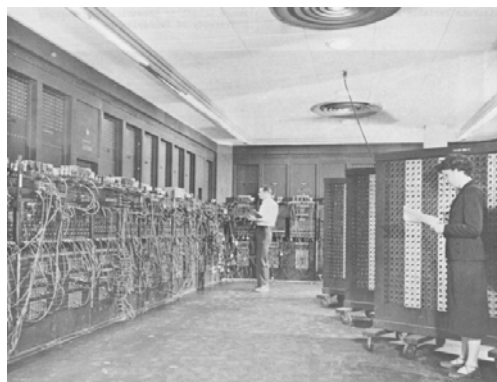
- COLOSSUS** (Turing, 1943): titkosírások megfejtése - 30 évre titkosítva.
- ENIAC** (Electronic Numerical Integrator and Computer - **Mauchley, Eckert**, 1943): 18000 cső, 140 KW, 30 tonna, 20 darab 10 decimális jegyes regiszter. 10 cső egy decimális számjegyhez! Dugaszolással programozható. 1946-ig nem sikerült befejezni.
- Nyári iskola - sok próbálkozás.

Máté: Architektúrák

1. előadás

33

ENIAC

Máté: Architektúrák

1. előadás

34

ENIAC

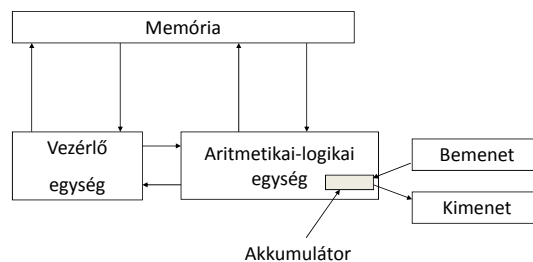
Replacing a bad tube meant checking among ENIAC's 19,000 possibilities.

Máté: Architektúrák

1. előadás

35

Neumann János megismerte az **ENIAC**-ot, és új gépet tervezett (**IAS**): bináris aritmetika, tárolt program.

1.5. ábra. Az eredeti Neumann-gép

Máté: Architektúrák

1. előadás

36

Neumann János

Máté: Architektúrák

1. előadás

37

Neumann elvű gép

Tárolt programú elektronikus számítógép, amely az adatok és a program tárolására közös memóriát használ.

Harvard típusú számítógép

Külön memóriát használ az adatok és külön memóriát a program számára.

Máté: Architektúrák

1. előadás

38

EDSAC (Wilkes, Cambridge, 1949) az első Neumann elvű működő gép. 2-es számrendszer, 4096 szavas memória. 40 bites szavak: előjeles egész, vagy két utasítás. **Tárolt program:** 8 bites utasításkód, 12 bites cím. Akkumulátor. Nem volt lebegőpontos aritmetika!

$$1K = 2^{10} = 1024$$

EDVAC (1949 Eckert és Mauchley), de elvázott a projekt. Később ebből a vállalkozásból lett az **UNISYS**.

Máté: Architektúrák

1. előadás

39

Eckert és Mauchley sikertelenül próbálják találmánynak elfogadtatni a számítógépet.

- **IBM 701** (1953) 2K 36 bites memória.
- Legnagyobb 1. generációs: **IBM 709** (1958).
- Szegeden: **M3** (1963).

Máté: Architektúrák

1. előadás

40

2. generáció: tranzisztor (1955-1965).

Tranzisztor feltalálása: 1948, Nobel díj: 1956.

- Első jelentős tranzisztoros gép: **DEC PDP-1** (1961). 4K 18 bites szó, 200 000 utasítás/s, 512x512 display!

Teljesítménye fele az **IBM 7090**-nek (az **IBM 709** tranzisztoros változata)

Ára csak töredéke:

120 000 US\$. Több tucat eladott gép.

Máté: Architektúrák

1. előadás

41

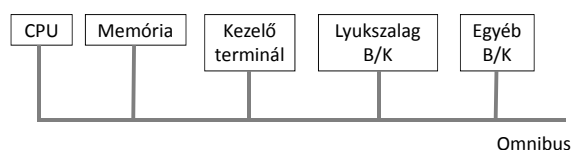

Máté: Architektúrák

1. előadás

42

- Néhány évvel később: **PDP-8**: omnibusz (**általános sín, 1.6. ábra**) – 15 000 US\$, 50 000 eladott gép.

1.6. ábra. A PDP-8 „omnibus”

- Magyarországon: KFKI, **TPAi**.
- IBM 7090, 7094**.

Máté: Architektúrák

1. előadás

43

- Első üzlet-orientált gép (1961): **IBM 1401** byte-szervezésű memória.
- Burroughs B5000** (1963),
Cél: hatékony ALGOL fordítót lehessen írni!
- Első szuper-gyors gép (1964): **CDC 6600**
Tervező: **Seymour Cray**. Párhuzamos működésre képes egységek, külön egység az összeadásra, szorzásra, osztásra.
Párhuzamos utasítás-végrehajtás.

- Szegeden: **MINSZK 22**.

Máté: Architektúrák

1. előadás

44

- 3. generáció:** integrált áramkör (1965-1980).
Robert Noyce (1958): szilícium alapú integrált áramkör
IBM problémája: 7094 és 1401 nem kompatibilis.
- (1964): **IBM 360-as sorozat (1.7 ábra)**.
Emuláció: a sorozat gépein futtathatók az előző **7094 és 1401** típusok programjai is. (mikroprogramozás).

Később a szocialista országokban **R-sorozat**.

Máté: Architektúrák

1. előadás

45

Az **IBM 360-as** sorozat fontosabb adatai

Tulajdonság	Model 30	Model 40	Model 50	Model 65
Relatív teljesítmény	1	3,5	10	21
Ciklus idő (ns)	1000	625	500	250
Maximális memória (KB)	64	256	256	512
Ciklusonként elérhető bájt	1	2	4	16
Adatsatornák max. száma	3	3	4	6

Máté: Architektúrák

Nem kell

1. előadás

46

Multiprogramozás (DOS, POWER, OS).

24 bites címtartomány (16 Mbyte). A nyolcvanas évek közepéig elég, akkor áttérés a 32 bites címre.

- DEC: PDP-11** (1970): 16 bites
Magyarországon: **TPA70**. Nem kompatibilis a **PDP-11** -gyel.

----- Eddig csak számításigényes problémák -----

Máté: Architektúrák

1. előadás

47

4. generáció: VLSI (Very Large Scale Integration) (1980-). Néhány millió elem egy lapkán (chipen).

- Személyi számítógépek.
Kezdetben zacskóban: nyomtatott áramkörti lap, IC-k, köztük általában **INTEL 8080**, kábelek, tápegység, hajlékony lemez
- CP/M** operációsrendszer (Gary Kildall),
- Commodore, Apple, Spectrum-80**.
- IBM PC (I-8088)** alapú
a tervet publikálták - klónok.
- Microsoft: **MS-DOS, OS/2, Windows**.
- ...

Máté: Architektúrák

1. előadás

48

Technológiai fejlődés

- **Moore törvény** (1965):
Az egy lapkán elhelyezhető elemek száma másfél évenként duplázódik (**1.8. ábra**).
Azt várják, hogy 2020-ig teljesülni fog.
Minden más területen (lemezek, adatátvitel, ...) hasonló sebességű a fejlődés.

A szoftverek mérete, bonyolultsága is követi ezt:

- **Nathan első törvénye:**
A szoftver gáz: kitölti a rendelkezésére álló teret.

Máté: Architektúrák

1. előadás

49

Technológiai fejlődés

A népszerűsítő irodalom kedvenc hasonlata szerint, ha az autóipar az utóbbi hetven évben úgy haladt volna, mint a számítástechnika, egy Rolls-Royce-t 20 \$-ért lehetne kapni, motorja gyufafej nagyságú lenne, sebessége 100 000 km/h és egymillió kilométeren 3 liter benzint fogyasztana

Vámos Tibor
1981

Máté: Architektúrák

1. előadás

50

Típus	Ár (US \$)	Felhasználható például
Eldobható	0.5	Üdvözlőlapok, RFID (Radio Frequency IDentification)
Mikrovezérlő	5	Órák, autók, eszközök
Játék	50	Videojátékok
Személyi számítógép	500	Asztali/hordozható
Szerver	5 000	Hálózati szerver
Munkaállomás-gyűjtemény (COW)	50 000-500 000	Tanszéki mini-szuperszámítógép
Nagyszámítógép	5 000 000	Időjárás előrejelzés, ...
1.9. ábra. A mai (2005) számítógép típusok választéka		
Máté: Architektúrák	Nem kell	1. előadás
51		

Pentium 4. (1.11. ábra)					
Lapka	Dátum	MHz	Tranz.	Mem.	Megjegyzés
I-4004	1971/4	0.108	2300	640 B	Első egylapkás mikroproc.
I-8008	1972/4	0.108	3500	16 KB	Első 8 bites mikroproc.
I-8080	1974/4	2	6000	64 KB	Első általános célú mikroproc.
I-8086	1978/6	5-10	29000	1 MB	Első 16 bites mikroproc.
I-8088	1979/6	5-8	29000	1 MB	Az IBM PC processzora
I-80286	1982/6	8-12	134000	16 MB	Memória védelem
I-80386	1985/10	16-33	275000	4 GB	Első 32 bites mikroproc.
I-80486	1989/4	25-100	1.2M	4 GB	8 KB beépített gyorsítótár
Pentium	1993/5	60-233	3.1M	4 GB	Két csővezeték, MMX
P. Pro	1995/3	150-200	5.5M	4 GB	Két szintű beépített gyorsítótár
P. II	1997/5	233-400	7.5M	4 GB	Pentium Pro + MMX
P. III	1999/2	650-1400	9.5M	4 GB	SSE utasítások 3D grafikához
P. 4	2000/11	1300-3800	42M	4 GB	Hyperthreading + több SSE
Máté: Architektúrák	Nem kell	1. előadás	52		

UltraSPARC III

Igény: UNIX-ot kiségekre. Hálózati gépek: Ethernet.

- SUN (Stanford University Network - 1982). Motorola 68020 CPU alapú gépek.
1987-ben félmilliárd \$ a bevételük.
- SPARC (Scalable Processor ARChitecture - 1987). 32 bites, 36 MHz. Több cégnek átadták a gyártási jogot, verseny → gyors fejlődés!
- UltraSPARC I (1995): 64 bites, multimédiás utasítások.
- UltraSPARC II, III: gyorsítás + kevés módosítás.
- UltraSPARC IV, kétprocesszoros UltraSPARC III.

Máté: Architektúrák

1. előadás

53

8051

Lapka	Program-memória	Memória típus	RAM	Időzítók	Megszakítások
8031	0 KB		128	2	5
8051	4 KB	ROM	128	2	5
8751	8 KB	EPROM	128	2	5
8032	0 KB		256	3	6
8052	8 KB	ROM	256	3	6
8752	8 KB	EPROM	256	3	6

1.14. ábra. Az MCS-51 család tagjai

Beágyazott rendszerekben használatos. Évente 8 milliárd mikrovezérlőt adnak el! Ez a család a legnépszerűbb! Nagyon olcsó (10-15 cent).

Máté: Architektúrák

1. előadás

54

Fixpontos számok

Pl.: előjeles kétjegyű decimális számok :

- Ábrázolási tartomány: [-99, +99].
- Pontosság (két „szomszédos” szám különbsége): 1.
- Maximális hiba: (az ábrázolási tartományba eső) tetszőleges valós szám és a hozzá legközelebb lévő ábrázolható szám különbsége: 1/2.

Számolási pontatlanságok:

a = 70, b = 40, c = -30 esetén

$$a + (b + c) = 80, \quad (a+b) + c = -20.$$

$$70 + 10$$

$$110 - 20$$

túlcordulás

Máté: Architektúrák

2. előadás

55

Helyértékes ábrázolás

$$\text{Pl.:} \quad 521,25_{10} = 5 * 10^2 + 2 * 10^1 + 1 * 10^0 + 2 * 10^{-1} + 5 * 10^{-2}$$

Általában (q alapú számrendszer esetén):

$$a_n a_{n-1} \dots a_0, b_1 b_2 \dots b_m = a_n * q^n + a_{n-1} * q^{n-1} + \dots + a_0 q^0 + b_1 * q^{-1} + b_2 * q^{-2} + \dots + b_m * q^{-m}$$

$$0 \leq a_i, b_j < q$$

Átszámolás számrendszerek között

Máté: Architektúrák

2. előadás

56

B: Bináris, O: Oktális, D: Decimális H: Hexadecimális

B	O	D	H	B	O	D	H
0	0	0	0	1000	10	8	8
1	1	1	1	1001	11	9	9
10	2	2	2	1010	12	10	A
11	3	3	3	1011	13	11	B
100	4	4	4	1100	14	12	C
101	5	5	5	1101	15	13	D
110	6	6	6	1110	16	14	E
111	7	7	7	1111	17	15	F

A.3. ábra része

Máté: Architektúrák

2. előadás

57

Pl. 23,375₁₀ átszámítása kettes számrendszer-be.

$$a_n * 2^n + a_{n-1} * 2^{n-1} + \dots + a_0 2^0 + b_1 * 2^{-1} + b_2 * 2^{-2} + \dots + b_m * 2^{-m}$$

Egész rész osztással:

Tört rész szorzással:

/2	marad	egész	*2
23	1		0.375
11	1	0	.750
5	1	1	.500
2	0	1	.000
1	1		

$$10111_2 \quad 0,011_2$$

$$23,375_{10} = 10111,011_2$$

Véges tizedes tört nem biztos, hogy binárisan is véges!

Máté: Architektúrák

2. előadás

58

Példa bináris összeadásra:

1. összeadandó: 0 1 0 1 1 0 1 0 (= 90₁₀)2. összeadandó: 0 1 1 1 1 0 0 (=124₁₀)

Átvitel: 1 1 1 1 0 0 0

Eredmény: 1 1 0 1 0 1 1 0 (=214₁₀)

Máté: Architektúrák

2. előadás

59

Átszámítás 10-es számrendszerbe

q alapú számrendszerből legegyszerűbben a Horner elrendezéssel alakíthatunk át számokat:

$$a_n * q^n + a_{n-1} * q^{n-1} + \dots + a_0 * q^0 +$$

$$b_1 * q^{-1} + b_2 * q^{-2} + \dots + b_m * q^{-m} =$$

$$((\dots(a_n * q + a_{n-1}) * q + \dots + a_1) * q + a_0 +$$

$$(\dots(b_m / q + b_{m-1}) / q + \dots + b_1) / q$$

Máté: Architektúrák

2. előadás

60

A számítógép kettes számrendszerben dolgozik, 10-es számrendszerből a Horner elrendezéssel alakíthatja át a számokat. A formulában a_i -t, b_j -t és q -t kettes számrendszerben kell megadni.

Kettes számrendszerből 10-es számrendszerbe 10-zel való ismételt osztással állíthatja elő az egész részt, és 10-zel való ismételt szorzással állíthatja elő a tört részt – hasonlóan ahhoz, ahogy korábban bemutattuk a 10-es számrendszerből 2-esbe való átszámítást.

Máté: Architektúrák

2. előadás

61

Feladatok

Mi a különbség az értelmezés és a fordítás között?
Milyen gépi, nyelvi szinteket ismer?
Melyik számológép tudott szorozni?
Ki készített Babbage nyomán jelfogós számítógépet?
Melyik volt az első Neumann elvű gép?
Jellemezze a Neumann elvű számítógépet!
Jellemezze a Harvard típusú számítógépet!
Mi az előnye a Neumann elvű számítógépnek a Harvard típusúval szemben?

Máté: Architektúrák

1. előadás

62

Feladatok

Melyik gépen alkalmaztak először általános sánt (omnibus)?
Kinek a nevéhez fűződik a mikroarchitektúra szint feltalálása?
Mi a mikroarchitektúra szint feladata?
Jellemezze az egyes számítógép generációkat!
Mit mond a Moore törvény?
Valamikor 1 mikron átmérőjű volt a mikroprocesszor egy tranzisztora. Moore szabálya szerint mekkora volt az átmérője három évvel később?

Máté: Architektúrák

1. előadás

63

Feladatok

Mi a bit?
Mi a bájt (byte)?
Konvertáljuk a következő számokat bináris számokká:
1984, 4000, 8192
Hány különböző pozitív egész szám fejezhető ki k számjegy segítségével r alapszám esetén?

Máté: Architektúrák

2. előadás

64

Az előadáshoz kapcsolódó**Fontosabb témák**

Fordítás és értelmezés
Numerikus adatok ábrázolása: fixpontos ábrázolás, konverzió számrendszerek között.

Máté: Architektúrák

1. előadás

65